

# The Relationship between Locus of Control and Self-Efficacy with Marital Conflicts among University Students

\*Behzad Feizimanesh<sup>1</sup>, Yahya Yarahmadi<sup>2</sup>

## Author Address

1. PhD student of Psychology, Islamic Azad University, Sanandaj Branch, Sanandaj, Iran;

2. PhD of Educational Psychology, Assistant Professor of Psychology, Islamic Azad University, Sanandaj Branch, Sanandaj, Iran.

\*Corresponding Author's Address: Islamic Azad University, Sanandaj Branch, Sanandaj, Iran;

\*Tel: 08138236534;

\*Email: behzad\_feizi20@uahoo.com

Received: 2017 April 4; Accepted: 2017 June 4.

## Abstract

**Background and objective:** Family is one of the most important social institutions, which is based on marriage. As a human, sophisticated, elegant and dynamic relationship, marriage has been one of the fundamental issues of human life and human society throughout history. The first buds of relationships between human beings emerge in the privacy of the family. Relationships within the family are of paramount importance and sensitivity and the how of these relationships play an important role in shaping social attitudes and feedback, preparation and development of social skills of family members. In today's society, human life undergoes quick and dramatic changes in all aspects. Marriage is not an exception, disputes and misunderstandings are common in the family and no family is an exception. Sometimes these disputes lead to great problems. Therefore, the present study aims to determine the relationship between locus of control and self-efficacy beliefs with marital conflicts among university students.

**Methods:** This study is a descriptive and correlational one. The population of this study includes all married male and female students of humanities faculty of Islamic Azad University of Sanandaj enrolling in 2015, i.e. 189 people. Random sampling was used to recruit 125 participants based on diagnostic criteria of DSM-V. The research instruments were Marital Conflict Questionnaire developed by Sanaee and Barati, Locus of Control developed by Rotter Self-efficacy developed by Scherre. Of the 125 questionnaires distributed, 122 questionnaires were returned, of which 20 questionnaires were flawed. Finally, 102 questionnaires were used for statistical analysis. Pearson correlation coefficient and simple linear regression were used to analyze the data.

**Results:** The results showed that there is no significant relationship between locus of control and marital conflict among students, indicating that the locus of control cannot predict marital conflicts among students. Although the mean of marital conflict among students with external locus of control was greater than the mean of marital conflict among students with internal locus of control, this difference is not significant. Therefore, marital conflicts of student with internal and external loci of control are similar. In addition, there is a negative significant relationship between self-efficacy of students and their marital conflicts ( $p < 0.001$ ,  $r = -0.369$ ). This suggests that the higher the level of self-efficacy, the less marital conflict and vice versa.

**Conclusion:** The findings can confirm the fact that people can control their life events, assume greater responsibility for their life, have more confidence in their capabilities to control their lives, as a result of having of certain beliefs about their lives. It can also be concluded that there is a significant relationship between self-efficacy and marital conflict, probably because self-efficacy is correlated with self-control and a sense of self-control plays an important role in coping with the stressors in life. Thus, it may be the case that people feel they can solve marital problems, through enhancing their self-efficacy beliefs.

**Keywords:** Marital Conflict, Locus Of Control, Self-Efficacy, University Students.

## بررسی رابطه منبع کنترل و خودکارآمدی با تعارضات زناشویی در دانشجویان

\* بهزاد فیضی منش<sup>۱</sup>، یحیی یاراحمدی<sup>۲</sup>

توضیحات نویسندگان

۱. دانشجوی دکتری روان‌شناسی عمومی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد سنندج، سنندج، ایران؛  
 ۲. دکترای روان‌شناسی تربیتی، استادیار گروه روان‌شناسی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد سنندج، سنندج، ایران.  
 \* آدرس نویسنده مسئول: دانشگاه آزاد اسلامی واحد سنندج، سنندج، ایران؛  
 \* تلفن: ۰۸۱۳۸۳۶۵۳۴  
 \* رایانه: behzad\_feizi20@uahoo.com

تاریخ دریافت: ۱۵ فروردین ۱۳۹۶؛ تاریخ پذیرش: ۱۴ خرداد ۱۳۹۶

## چکیده

**زمینه و هدف:** ازدواج رابطه‌ای انسانی، پیچیده، ظریف و پویاست و از ویژگی‌های خاصی برخوردار است. در جوامع امروز، زندگی انسانها در تمامی ابعاد دستخوش تغییرات سریع و شگرفی است. ازدواج و زندگی زناشویی نیز از این قاعده مستثنی نیست. بروز اختلافات و عدم تفاهم در خانواده امری شایع است و هیچ خانواده‌ای از این امر مستثنی نیست. گاهی این اتفاقات به تعارض‌های شدید منجر می‌شود، لیکن پژوهش حاضر با هدف تعیین رابطه منبع کنترل و خودکارآمدی با تعارضات زناشویی در دانشجویان انجام گرفت.

**روش بررسی:** مطالعه حاضر پژوهش توصیفی و از نوع همبستگی بود که بر روی ۱۰۲ دانشجوی متأهل که به روش نمونه‌گیری تصادفی ساده، براساس ملاک‌های تشخیصی DSM-V انتخاب و با استفاده از پرسشنامه‌های تعارضات زناشویی ثنایی و براتی، منبع کنترل راتر و خودکارآمدی شررا اجرا شد. برای تحلیل داده‌ها از ضریب همبستگی پیرسون و رگرسیون خطی ساده استفاده گردید.

**یافته‌ها:** یافته‌های پژوهش، نشان داد که بین منبع کنترل و تعارضات زناشویی دانشجویی رابطه معناداری وجود ندارد و بین میزان خودکارآمدی دانشجویان مطالعه‌شده و تعارضات زناشویی آنان رابطه منفی و معنادار وجود دارد ( $r = -0.369$  و  $p < 0.001$ ).

**نتیجه‌گیری:** مطابق با نتایج این پژوهش، می‌توان نتیجه گرفت که افزایش خودکارآمدی باعث کاهش تعارضات زناشویی می‌شود و از طرفی دیگر کاهش خودکارآمدی سبب کاهش انگیزه و ناامیدی در افراد شده و آن‌ها در مقابل مسائل و مشکلات زناشویی دچار ناکامی می‌شوند. این افراد احساس کنترل کمتری بر رفتار و حوادث زندگی‌شان دارند که این امر باعث افزایش تعارضات زناشویی می‌گردد.  
**کلیدواژه‌ها:** تعارضات زناشویی، منبع کنترل، خودکارآمدی و دانشجویان.

خانواده‌های اجتماعی بسیار مهم است که بر پایه ازدواج بنا شده است. مسئله ازدواج از مسائل مهم و اساسی حیات بشر و جامعه بشری در طول تاریخ بوده و هست. اولین جوانه‌های ارتباط بین انسان‌ها در حریم خانواده پدیدار می‌شود. روابط درون‌خانوادگی از اهمیت و حساسیت فوق‌العاده‌ای برخوردار است و چگونگی این روابط نقش بسزایی در شکل‌گیری نگرش‌ها و بازخوردهای اجتماعی، آمادگی و توسعه مهارت‌های اجتماعی اعضای خانواده خواهد داشت (۱). وجود تعارض در روابط انسان‌ها و به‌ویژه در رابطه زوجین امری شایع است، به‌گونه‌ای که می‌توان از تعارض به‌عنوان رایج‌ترین پدیده موجود در روابط انسان‌ها نام برد. رابطه زوجین می‌تواند به آسانی تبدیل به چالش شود، حتی کوچکترین فعالیت‌های روزانه یکی از زوجین، روی دیگری، به‌طور چشمگیری اثر می‌گذارد و سازگاری با نیازها یا آرزوهای شخص دیگر در تمام جنبه‌های زندگی مشکل است (۲).

در زمینه تعارض تعاریف و تعبیرهای متعددی ارائه شده است. به عقیده دیویس تعارض در روابط وقتی بروز می‌کند که رفتار یک شخص با توقعات شخص دیگر هماهنگ نباشد. تعارضات زناشویی، نارضایتی از زندگی زناشویی و احساس نارضایتی از ازدواج که در آخرین ویراست راهنمای تشخیصی و آماری انجمن روان‌پزشکی آمریکا (DSM-5) با عنوان اختلال تعارض زناشویی با خشونت و بدون خشونت نیز معرفی شده‌اند، از جمله عوامل مهم دیگری در بروز خشونت‌های بین زوجین هستند. وجود تعارض زناشویی از واکنش به تفاوت‌های فردی ناشی است و زمانی قوت می‌گیرد که احساس خشم، خصومت، کینه، نفرت، حسادت، سوء رفتار کلامی و فیزیکی بر روابط زوج‌ها حاکم شود (۳). تعارض همچنین از دیدگاه سیستمی، تنازع بر سر تصاحب پایگاه و منابع قدرت است که در جهت حذف امتیاز دیگری و افزایش امتیازات خود بروز می‌کند. البته وقوع تعارض زناشویی حتی در ازدواج‌های موفق، امری عادی تلقی می‌شود و رابطه‌ای صمیمانه لزوماً مترادف درگیری عاطفی و رفتاری با خوشی نیست؛ بلکه صمیمیت اغلب از طریق حل موفقیت‌آمیز تعارض زناشویی به‌گونه‌ای حاصل می‌شود که رضایت طرفین را در بر گیرد (۴).

ازجمله طرز تفکرات و نگرش‌هایی که به‌عنوان عامل مؤثر بر نحوه رضایت افراد و زندگی زناشویی به آن توجه شده است، سازه منبع کنترل است که آیا پیامدهای عمل یا رفتار شخص تحت کنترل خودش (درونی) بوده یا تحت کنترل نیروهای بیرونی مثل شانس، سرنوشت و اشخاص قدرتمند است؟ این نظریه که مبتنی بر افکار جولیان راتر است، به‌دنبال شکل‌گیری یکی از نظریه‌های مهم انگیزه‌شناختی به نام نظریه اسناد به وجود آمده است. لازم است موقتاً این نظریه به‌عنوان پایه نظریه منبع کنترل بررسی شود (۱). براساس نظریه بندورا باورهای خودکارآمدی، به باورهای افراد درباره توانمندیشان برای انجام موفقیت‌آمیز مجموعه‌ای از اعمال، اشاره دارد. عامل خودکارآمدی، در توانمندی افراد در سازش با انواع موقعیت‌های تنش‌زا و وظایف دشوار

و پرچالش، نقش مؤثری داشته و سبب مدیریت آن موقعیت‌ها و اعتمادبه‌نفس، رضایت از زندگی، احساس خوب بودن و کیفیت زندگی بیشتر می‌گردد (۵). خودکارآمدی از متغیرهای کلیدی در نظریه شناختی-اجتماعی بندورا بوده و عبارت است از باورهای افراد به توانایی‌هایشان در اجرای یک وظیفه و بسیج انگیزه‌ها، منابع شناختی و اعمال کنترل بر یک رخداد معین (۶).

نتایج تحقیقات نشان می‌دهد که یکی از علل تعارضات زناشویی، ناتوانی و ضعف مهارت‌های زوجین در کنترل اختلافات و حل آن‌ها بوده و مداخلاتی که منطقاً براساس نقص در مهارت‌های ارتباطی انجام شود، تا حدود زیادی موجب کاهش تعارضات زناشویی می‌گردد (۷). در یک مطالعه از ۱۱۶ درمانگر خواسته شد تا بهترین حوزه‌های مشکلات زوجین را درجه‌بندی کنند. آن‌ها به ترتیب ارتباطات، انتظارات غیرواقعی از ازدواج و همسر، تنازع قدرت، مشکلات فردی شدید، تعارض و فقدان احساس عشق و نشان ندادن علاقه را مهم‌ترین جنبه‌های مشکلات زناشویی معرفی کردند (۸).

در یک تحقیق دیگر که توسط مادن<sup>۱</sup> در سال ۲۰۰۷ انجام شد، نتایج نشان داد که نگرش‌های جنسی با رضایت زناشویی ارتباط دارد. وی همچنین نشان داد که ادراک کنترل در زنان با رضایت از زناشویی آنان ارتباط دارد، یعنی اعمالی که خارج از کنترل زنان است نقش مهمی در رضایت زناشویی دارد. به عبارتی افرادی که بیرونی هستند میزان رضایت کمتری دارند (۹). نتایج فراسات حاکی از آن بود که بین منبع کنترل و رضایت زناشویی در زنان شاغل و خانه دار رابطه معناداری وجود ندارد (۱۰). در یک بررسی که توسط کوسک<sup>۲</sup> بر روی ۱۲۵ نفر زن انجام شد رابطه‌ای بین منبع کنترل و رضایت از زناشویی به دست نیامد (۱۱). نتایج رسولی و فرحبخش در سال ۱۳۸۹، نشان داد که بین منبع کنترل و سازگاری زناشویی رابطه معناداری وجود دارد (۱۲). بررسی‌ها نشان می‌دهد افرادی که تصور اغراق‌آمیزی راجع به خودشان دارند نه‌تنها از سوی روان‌شناسان به‌عنوان خودشیفته توصیف می‌شوند بلکه سازگاری کلی آنان در مقایسه با کسانی که خودارزیابی‌های واقعی دارند، کمتر است (۱۳). افرادی که خودکارآمدی بالایی دارند بیشتر احتمال دارد که پسخوراندهای منفی را رد کنند و رد پسخوراندهای منفی ممکن است باعث کاهش احساس تعهد و در نتیجه کاهش عملکرد شود (۱۴).

پژوهش‌های یورسین و اریکس<sup>۳</sup> نشان می‌دهد وقتی افراد در موقعیت‌هایی قرار می‌گیرند که احساس می‌کنند اعمال آن‌ها در کنترل پیامدها بی‌تأثیر است، دچار ناامیدی می‌شوند و به این نتیجه می‌رسند که بین اعمال آن‌ها و پیامدها، ارتباطی وجود ندارد، خودکارآمدی با عقیده کنترل شخصی پیوند دارد و احساس کنترل شخصی، نقش مهمی در سازگاری افراد با عوامل تنش‌زا در زندگی را داراست (۱۵). بروز اختلافات و عدم تفاهم در خانواده امری شایع است و هیچ خانواده‌ای از این امر مستثنی نیست. گاهی این اتفاقات به تعارض‌های شدید منجر می‌شود. مشکلات و مسائل خانواده موجب کاهش یا ازبین رفتن موقعیت مادی و معنوی افراد شده است و آن‌ها را از رسیدن

3. Ursin & Erikse

1. Madden

2. Koesk

به رفاه و آسایش مطلوب باز نگاه داشته است. بررسی و تحقیق بر روی خانواده، پیامدهای منفی آن را کاهش می‌دهد. باتوجه به مطالب ذکرشده، تلاش بر آن بود که با دسترسی به اطلاعات بیشتر، زوایای جدیدی از تعارضات زناشویی مشخص شود. پژوهش حاضر با هدف بررسی رابطه منبع کنترل و خودکارآمدی با تعارضات زناشویی صورت گرفت.

## ۲ روش بررسی

مطالعه حاضر پژوهشی توصیفی تحلیلی و از نوع همبستگی بود. جامعه آماری در این پژوهش، تمامی دانشجویان زن و مرد متأهل ورودی سال ۱۳۹۴ که در دانشکده علوم انسانی دانشگاه آزاد اسلامی واحد سنجند مشغول به تحصیل بودند شامل ۱۸۹ نفر بود. از بین جامعه آماری، به روش نمونه‌گیری تصادفی ساده با استفاده از فرمول حجم نمونه کوکران ۱۲۵ نفر به عنوان نمونه آماری انتخاب شد. پس از تشریح اهداف پژوهش و جلب مشارکت و همکاری آزمودنی‌ها، از دانشجویان خواسته شد تا پرسشنامه‌های تعارضات زناشویی ثنایی و براتی، منبع کنترل راتر و خودکارآمدی شرر را تکمیل کنند. از بین ۱۲۵ پرسشنامه توزیع شده ۱۲۲ پرسشنامه تحویل داده شد که از این بین ۲۰ پرسشنامه مخدوش بود، درنهایت ۱۰۲ پرسشنامه جهت انجام تحلیل آماری استفاده گردید.

پرسشنامه تعارضات زناشویی ثنایی و براتی حاوی ۴۲ سؤال است و برای اندازه‌گیری تعارضات زناشویی به کار می‌رود. پاسخ‌های آزمون در مقیاس ۵ درجه‌ای در طیف لیکرتی (از همیشه، تا هرگز) تنظیم شده که هفت بُعد یا زمینه تعارضات زناشویی را اندازه‌گیری می‌کند. این ابعاد عبارتند از: کاهش همکاری، کاهش رابطه جنسی، افزایش واکنش‌های هیجانی، افزایش جلب حمایت فرزند، افزایش رابطه فردی با خویشاوندان خود، کاهش رابطه خانوادگی با خویشاوندان همسر و دوستان، جداکردن امور مالی از یکدیگر. حداکثر نمره کل پرسشنامه ۲۱۰ و حداقل آن ۴۲ بود (۸). حیدری و همکاران در یک نمونه ۳۸ نفری مراجعه‌کننده به مرکز مشاوره، آلفای کرونباخ را برای کل پرسشنامه ۰/۶۶ به دست آوردند و ضریب پایایی خرده‌مقیاس‌ها از ۰/۵۶ تا ۰/۸۱ به دست آمد (۸). در پژوهش اسفندیاری و همکاران در سال ۸۲ آلفای کرونباخ برای کل آزمون، ۰/۸۷ به دست آمد (۱۶).

پرسشنامه منبع کنترل راتر<sup>۱</sup> (RLOC) برای سنجش انتظارات افراد درباره منبع کنترل تدوین شده است و دارای ۲۹ ماده است که هر ماده دارای یک جفت سؤال (الف و ب) است. نمره هر فرد نشان‌دهنده نوع و درجه منبع کنترل افراد است؛ بنابراین تنها آزمودنی‌هایی که نمره ۹ یا بیشتر بگیرند واجد منبع کنترل بیرونی و افرادی که نمره کمتر بگیرند دارای منبع کنترل درونی خواهند بود. موفق در سال ۱۳۸۲ برای بررسی

روایی مقیاس منبع کنترل درونی- بیرونی راتر از روایی ملاک هم‌زمان استفاده کرد و مقیاس منبع کنترل درونی- بیرونی ناویکی استریکلند را به عنوان ملاک آن استفاده نمود که روایی به‌دست‌آمده با روش مذکور برابر با ۰/۳۹ است و او روی یک نمونه ۶۰۰ نفری ضریب پایایی مقیاس منبع کنترل راتر را با روش کودر- ریچاردسون<sup>۲</sup> برابر با ۰/۶۲۸، همچنین ضریب پایایی را با روش دونیمه‌ای گاتمن<sup>۳</sup> برابر ۰/۶۳۴ محاسبه کرده و ضریب پایایی این مقیاس را با استفاده از فرمول اسپیرمن- براون<sup>۴</sup> برابر ۰/۶۳۵ به دست آورد (۱۷). اسفندیاری و همکاران نیز در سال ۱۳۹۲ در پژوهش خود با استفاده از روش آلفای کرونباخ مقدار اعتبار ۰/۷۵۵ را برای این پرسشنامه به دست آوردند (۱۶).

پرسشنامه خودکارآمدی شرر<sup>۵</sup> (GSES) توسط شرر و همکاران ساخته شده است (۱۸). این آزمون شامل ۱۷ سؤال است که ۵ گزینه از کاملاً موافق تا کاملاً مخالف، توصیفی از احساس فرد در هر سؤال آزمون است. براتی (۱۹) جهت بررسی خودکارآمدی از روش دونیمه‌کردن استفاده کرده که ضریب اعتبار آزمون از طریق روش اسپیرمن- براون با طول ۷۶ درصد و با طول نابرابر ۷۶ درصد و از روش دونیمه‌کردن گاتمن برابر ۷۶ درصد به دست آمد. آلفای کرونباخ با همسانی کل سوالات برابر ۷۹ درصد به دست آمد که رضایت بخش است. ضریب اعتبار این مقیاس در پژوهش اعرابیان و همکاران (۲۰)، ۰/۹۱ گزارش شد.

برای تجزیه و تحلیل اطلاعات و داده‌های آمار توصیفی از شاخص‌هایی مانند میانگین، واریانس، انحراف استاندارد، جداول و نمودارها و برای تجزیه و تحلیل اطلاعات و داده‌های آمار استنباطی از آزمون‌های ضریب همبستگی پیرسون و رگرسیون خطی ساده با استفاده از نرم افزار SPSS استفاده گردید.

رعایت مسائل اخلاقی و تضمین حقوق انسانی آزمودنی‌ها یکی از مسائل عمده‌ای بود که در پژوهش حاضر صورت گرفت. در ابتدای کار اخذ رضایت آگاهانه از آزمودنی‌هایی که در پژوهش شرکت بودند صورت گرفت و به ایشان توضیح داده شد که در هر مرحله از پژوهش می‌توانند از ادامه آن انصراف دهند. همچنین به افراد تضمین داده شد که اطلاعاتی که از آزمودنی‌ها به دست می‌آید به صورت محرمانه باقی خواهد ماند.

## ۳ یافته‌ها

کل نمونه آماری مطالعه شده ۱۰۲ نفر بودند که ۵۰ نفر (۴۹ درصد) آن‌ها زن و ۵۲ نفر (۵۱ درصد) مرد بودند. به منظور تحلیل داده‌ها از ضریب همبستگی پیرسون استفاده شد. پیش از آن به منظور توصیف متغیرها، آمار توصیفی ارائه می‌گردد که در جدول (۱) ارائه شده است.

جدول ۱. شاخص‌های آماری مطالعه‌شده

متغیر	میانگین	انحراف معیار	مینیمم	ماکزیمم
کاهش همکاری	۷/۹۳	۲/۵۳	۵	۱۷
کاهش رابطه جنسی	۹/۱۴	۳/۱۴	۵	۱۷

<sup>۴</sup>. Spearman-Brown

<sup>۵</sup>. General Self-Efficacy- Schwarzer

<sup>۱</sup>. Rotter's Locus of Control Scale

<sup>۲</sup>. Kuder-Richardson

<sup>۳</sup>. Gutmann

۳۱	۸	۴/۳۰	۱۴/۱۱	افزایش واکنش های هیجانی
۱۹	۵	۳/۲۵	۸/۰۵	افزایش جلب حمایت فرزند
۲۰	۶	۳/۲۵	۸/۶۹	افزایش رابطه فردی با خویشاوندان خود
۲۱	۶	۳/۲۶	۸/۸۶	کاهش رابطه خانوادگی با خویشاوندان همسر و دوستان
۲۴	۷	۳/۶۰	۱۵/۴۵	جدا کردن امور مالی از یکدیگر
۱۴۳	۴۲	۱۶/۹۸	۷۲/۱۸	تعارضات زناشویی (کل)
۱۹	۱	۳/۳۶	۸/۰۶	منبع کنترل
۸۵	۲۸	۹/۷۰	۶۴/۹۴	خودکارآمدی

جدول ۲ یافته‌های حاصل از تحلیل همبستگی میان متغیرهای پژوهش را نشان می‌دهد.

جدول ۲. ماتریس همبستگی میان متغیرهای تحقیق

تعارضات زناشویی		منبع کنترل		خودکارآمدی	
تعارضات زناشویی		۱		۱	
منبع کنترل		۰/۱۷۲		۱	
خودکارآمدی		-۰/۳۶۹**		-۰/۲۲۷*	

\* (p<۰/۰۵); \*\* (p<۰/۰۱)

به عبارتی، هرچه میزان خودکارآمدی بیشتر باشد، میزان تعارضات زناشویی کمتر است و بالعکس.

جهت بررسی و پیش‌بینی تعارضات زناشویی دانشجویان با توجه به خودکارآمدی آنان، از تحلیل رگرسیون یک‌متغیره استفاده شد. نتایج تحلیل رگرسیون یک‌متغیره در جدول ۳ آمده است.

براساس اطلاعات جدول ۲، باتوجه به همبستگی به‌دست‌آمده (r=۰/۱۷۲) بین منبع کنترل و تعارضات زناشویی دانشجویان مطالعه‌شده رابطه معناداری وجود ندارد؛ بنابراین منبع کنترل توان پیش‌بینی تعارضات زناشویی دانشجویان را ندارد.

بین میزان خودکارآمدی دانشجویان مطالعه‌شده و تعارضات زناشویی آنان رابطه منفی و معنادار وجود دارد (P<۰/۰۰۱ و r=-۰/۳۶۹).

جدول ۳. یافته‌های حاصل از تحلیل رگرسیون بین متغیرهای تعارضات زناشویی و خودکارآمدی

منبع	ضریب	ضریب استاندارد شده	ضریب تعیین	آماره F	مقدار p
مقدار ثابت	۱۱۴/۱۴۸	-----	۰/۱۳۶	۱۵/۷۷۷	<۰/۰۰۱
خودکارآمدی	-۰/۶۴۶	-۰/۳۶۹			

مثبت و معناداری وجود دارد، همسو بود. نتایج پژوهش با نتایج تحقیقات یاریاری و همکاران (۲۲) و هانگ (۲۳) که در تحقیقات خود رابطه بین منبع کنترل درونی و رضایت‌مندی زندگی را بررسی کرده و نشان دادند بین منبع کنترل درونی و رضایت‌مندی زندگی رابطه معناداری وجود ندارد، همسو بود. در تحقیقی که گلاس (۲۴)؛ فارز (۲۵)؛ گودرزی (۲۶)؛ رسولی و فرحبخش (۱۲) به بررسی رابطه بین منبع کنترل و سازگاری زناشویی پرداختند و نشان دادند که بین منبع کنترل و سازگاری زناشویی رابطه معناداری وجود دارد که نتایج تحقیقات آن‌ها با نتایج پژوهش حاضر غیر همسو بود.

یافته‌ها نشان داد، بین میزان خودکارآمدی دانشجویان مطالعه‌شده و تعارضات زناشویی آنان رابطه منفی و معنادار وجود دارد. این موضوع بیانگر آن است که هرچه میزان خودکارآمدی بیشتر باشد، میزان تعارضات زناشویی کمتر است و بالعکس. همچنین باتوجه به یافته‌ها نتیجه گرفته شد که می‌توان تعارضات زناشویی دانشجویان را از روی نمرات خودکارآمدی آنان پیش‌بینی کرد.

نتایج حاصل شده در تحقیق حاضر با نتایج تحقیقات رابینز و بیر (۱۳) و گولتز (۲۷) که به بررسی رابطه خودکارآمدی و سازگاری زناشویی پرداختند و به این نتیجه رسیدند که بین خودکارآمدی و سازگاری

در ابتدا تعارضات زناشویی دانشجویان به‌عنوان متغیر ملاک و خودکارآمدی عمومی به‌عنوان متغیر پیش‌بین در نظر گرفته شد و مشخص شد خودکارآمدی و تعارضات زناشویی رابطه منفی و معنادار وجود دارد و خودکارآمدی دانشجویان توان پیش‌بینی تعارضات زناشویی آنان را دارد؛ بنابراین نتایج جدول شماره ۳ بیانگر آن است که ۱۳/۶ درصد از تغییرات متغیر تعارضات زناشویی دانشجویان توسط خودکارآمدی عمومی آنان تبیین می‌گردد.

#### ۴ بحث

یافته‌ها نشان داد، بین منبع کنترل و تعارضات زناشویی دانشجویی رابطه معناداری وجود ندارد (P>۰/۰۵). این موضوع بیانگر این است که منبع کنترل توان پیش‌بینی تعارضات زناشویی دانشجویان را ندارد. هرچند میانگین تعارضات زناشویی دانشجویان که واجد منبع کنترل بیرونی هستند از میانگین تعارضات زناشویی دانشجویان واجد منبع کنترل درونی، بزرگتر است؛ اما این تفاوت معنادار نیست. میزان تعارضات زناشویی دانشجویان دارای منبع کنترل درونی و بیرونی مشابه است. نتایج حاصل شده با یافته‌های حسن‌شاهی و همکاران (۲۱) که نشان داد بین نمرات کانون کنترل و سازگاری زناشویی شوهران رابطه

زناشویی رابطه معناداری وجود دارد همسو بود.

نتایج تحقیقاتی که احدی و همکاران (۲۸)؛ کیم و پارک (۲۹) بر روی رابطه خودکارآمدی و رضایت از زندگی به دست آوردند و مؤید این موضوع بود که بین خودکارآمدی و رضایت از زندگی رابطه معناداری وجود دارد، با نتایج پژوهش حاضر همسو بود. همچنین پژوهشی که توسط جوانمرد (۳۰) با عنوان مقایسه رابطه بین منزلت‌های هویتی و رضایت‌مندی زناشویی صورت گرفت و بیانگر رابطه معنادار منزلت‌های هویتی با رضایت‌مندی زناشویی بود با نتایج پژوهش حاضر همسو بود. لازم به ذکر است که تحقیقی در این زمینه مبنی بر عدم همسویی مشاهده نشد.

پژوهش حاضر با محدودیت‌هایی همراه بوده است، از جمله می‌توان به این موارد اشاره کرد: اطلاعات به دست آمده، از طریق پرسشنامه است. با توجه به این مطلب که احتمال ارائه پاسخ‌های غیرواقعی شرکت‌کنندگان می‌تواند ناشی از درک نادرست از سؤال‌ها باشد ممکن است نتایج مخدوش باشد. همچنین جامعه آماری تحقیق حاضر شامل دانشجویان متأهل دانشگاه آزاد اسلامی است، به همین خاطر در تعمیم نتایج آن به سایر مناطق جغرافیایی و فرهنگی باید احتیاط کرد. همچنین، چون پژوهش، همبستگی است امکان کشف روابط علت و معلولی وجود ندارد، بنابراین، اثبات ارتباط علت و معلولی، نیازمند پژوهش‌های آزمایشی و کنترل شده است.

## ۵ نتیجه‌گیری

با توجه به مطالب ارائه شده در باره منبع کنترل، خودکارآمدی و

تعارضات زناشویی و با در نظر گرفتن تحقیقات انجام شده در این زمینه می‌توان استنباط کرد که بین عوامل اصلی منبع کنترل (درونی- بیرونی) با تعارضات زناشویی رابطه معنادار وجود ندارد. یافته‌های پژوهش می‌تواند مؤید این مطلب باشد که افراد می‌توانند رویدادهای زندگی خود را کنترل کنند و مسئولیت بیشتری در قبال زندگی خود داشته باشند؛ همچنین برای کنترل زندگی‌شان به توانایی‌های خود اطمینان بیشتری کنند؛ این امر می‌تواند ناشی از آن باشد که افراد به خودباوری دست یافته‌اند و در نتیجه قادر به کنترل حوادث و رویدادهای مهم زندگی خود هستند. همچنین می‌توان نتیجه گرفت که بین خودکارآمدی و تعارضات زناشویی رابطه معناداری وجود دارد و این امر می‌تواند ناشی از آن باشد که چون خودکارآمدی با عقیده کنترل شخصی ارتباط دارد و احساس کنترل شخصی، نقش مهمی در سازگاری افراد با عوامل تنش‌زا در زندگی دارد و احساس می‌کند می‌توانند مشکلات زندگی و زناشویی خود را حل کنند در نتیجه افزایش خودکارآمدی باعث کاهش تعارضات زناشویی می‌شود. از طرفی دیگر کاهش خودکارآمدی سبب کاهش انگیزه و ناامیدی در افراد می‌شود و آن‌ها در مقابل مسائل و مشکلات زناشویی دچار ناکامی شده و احساس کنترل کمتری بر رفتار و حوادث زندگی‌شان دارند که این امر باعث افزایش تعارضات زناشویی می‌گردد.

## ۶ تشکر و قدردانی

در پایان از دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی واحد سمنجان و تمامی کسانی که در انجام این پژوهش ما را یاری کردند سپاسگزاریم.

## References

1. Tafreshi Heydari GH. Structural equation model approach in the state of the relationship between attachment styles and resource control marital satisfaction. *Journal Management System*. 2012;2(3-11): 23-44. [[Link](#)]
2. Shafieinia A. The relationship of personality traits and styles of solving the conflict between the individual with marital adjustment students. *Journal Management System*. 2009;1 (2): 57-78. [[Link](#)]
3. Davis D, Shaver PR, Vernon ML. Physical, emotional, and behavioral reactions to breaking up: the roles of gender, age, emotional involvement, and attachment style. *Pers Soc Psychol Bull*. 2003;29(7):871–84. [[Link](#)]
4. Rasouli Z. Attachment styles relationship Control of marital adjustment. [MA Thesis]. [Tehran]: Tehran University; 2008. [Persian]
5. Singh B, Udainiya R. Self-efficacy and well-being of adolescents. *Journal of the Indian Academy of Applied psychology*. 2009;35(2):227–232. [[Link](#)]
6. Au A, Lau K-M, Sit E, Cheung G, Lai M-K, Wong SKA, et al. The role of self-efficacy in the Alzheimer's family caregiver stress process: a partial mediator between physical health and depressive symptoms. *Clinical Gerontologist*. 2010;33(4):298–315 [[Link](#)]
7. Bradbury TN, Fincham FD. Attributions in marriage: review and critique. *Psychological bulletin*. 1990;107(1):3 [[Link](#)]
8. Heidari H, Sanaei Zaker B, Navabi Nezhad Sh, Delavar A. Dialogue (the effectiveness of effective communication program couples) on marital conflict. *Thought and Behavior in Clinical Psychology*. 2010; 24 (14): 4-15. [Persian] [[Link](#)]
9. Madden DJ. Aging and distraction by highly familiar stimuli during visual search. *Developmental psychology*. 1983;19(4):499–507. [[Link](#)]
10. Ferasat Z, Navabi Nejad Sh, Sanaee Zaker B. Compared with control source and marital satisfaction among women working (teacher) and homemaker Tehran Quarterly consulting research. 2002; 3 (10):103-117. [Persian][[Link](#)]
11. Koeske GF, Koeske RD. Parenting locus of control: Measurement, construct validation, and a proposed conceptual model. *Soc Work Res Abstr*. 1992; 1;28(3):37–46. [[Link](#)]
12. Rasouli Z, Farahbakhsh K. Relationship attachment styles and resource control marital adjustment. *Journal behavior and thought*. 2009; 4 (13): 17-24. [Persian][[Link](#)]
13. Robins RW, Beer JS. Positive illusions about the self: Short-term benefits and long-term costs. *Journal of Personality and Social Psychology*. 2001;340–352. [[Link](#)]
14. Nease AA, Mudgett BO, Quiñones MA. Relationships among Feedback Sign, Self-efficacy, and Acceptance of Performance Feedback. *Journal of Applied Psychology*. 1999;84(5):806–14. [[Link](#)]
15. Ursin H, Eriksen HR. The cognitive activation theory of stress. *Psycho-neuro-endocrinology*. 2004;29(5):567–92. [[Link](#)]
16. Esfandiari E. Reliability and validity survey questionnaire marital conflict. [MA Thesis]. [Tehran]:Tehran University; 2013. [Persian]
17. Movafagh H. Scale resource normalized internal controls external students. [MA Thesis]. [Tehran]: Islamic Azad University of Tehran; 2003. [Persian]
18. Luszczynska A, Scholz U, Schwarzer R. The General Self-Efficacy Scale: Multicultural Validation Studies. *The Journal of Psychology*. 2005;139(5):439–57. [[Link](#)]
19. Barati T. Influence marital conflict marital interactions couple. [MA Thesis]. [Tehran]: Islamic Azad University of Roudehen; 2011. [Persian]
20. Erabian A, Khodapanahi MK, Heidari M, Sedghpour S. Study the relationship between self-efficacy beliefs on mental health and education students success. *The Journal of Psychology*. 2004; 8 (4): 360–371. [[Link](#)]
21. Moulavi H, Hasanshahi M, Nouri A. The relationship between the control and marital adjustment working wives. *Journal Psychological Research*. 2003; 7 (1): 16-25. [[Link](#)]
22. Yaryari F, Moradi A, Yahyazade S. The relationship of emotional intelligence source with the psychological health among students. *Journal Psychological Research*. 2007; 3 (1): 21-39. [[Link](#)]
23. Hong SM, Giannakopoulos E. The relationship of satisfaction with life to personality characteristics. *J Psychol*. 1994;128(5):547–58.[[Link](#)]
24. McKnight JD, Glass DC. Perceptions of Control, Burnout, and Depressive Symptomology: A Replication and Extension. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*. 1995;63(3):490–4. [[Link](#)]
25. Fowers BJ, Olson DH, Blaine C, Fowers J. Four types of premarital couples : An empirical typology based on PREPARE. *Journal of Family Psychology*. 1992;10–21. [[Link](#)]
26. Goudarzi N. The Relationship between marital satisfaction and locus of control in hospitals, the medical staff of Tehran University of Medical Sciences. [MA Thesis]. [Tehran]: Sadra University; 2011. [Persian]
27. Service SK, Verweij KJH, Lahti J, Congdon E, Ekelund J, Hintsanen M, et al. A genome-wide meta-analysis of association studies of Cloninger's Temperament Scales. *Transl Psychiatry*. 2012;2(5):e116. [[Link](#)]

28. Ahadi B, Narimani M, Aboalghasemi A, Asiaei M. Relationship between emotional intelligence, attribution style and self-efficacy and life satisfaction. *Studies in Education and Psychology*. 2009; 10 (1): 117-128. [[Link](#)]
29. Kim U, Park Y-S, Park D. The Korean Indigenous Psychology Approach: Theoretical Considerations and Empirical Applications. *Applied Psychology*. 1999 Oct 1;48(4):451–64. [[Link](#)]
30. Javanmard H. Compare the relationship between identity status and marital satisfaction. [MA Thesis]. [Tehran]: Allameh Tabataba'i University; 2008. [Persian]